

30 / 261. ROTGANS, L., Boerekermis. Amst. bij S. Halma. 1708. m. tit. vign. en 2 gravures. 4to. perk. — Oorspr. uitg.

In denz. band F. Greenwood, Boere-Pinxstervreugt. Rott. 1733. m. 4 gravures. — De aardige prenten zijn belangrijk voor de zeden en gewoonten in die dagen en zijn vermoedelijk van de hand van Greenwood zelve; de 1e prent is in den geest van Adriaan v. Ostade. de 2e prent stelt o.a. voor Het vogelschieten.

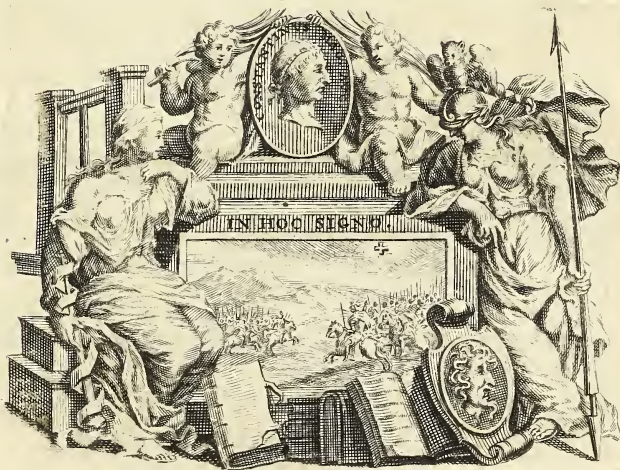
Digitized by the Internet Archive
in 2016

<https://archive.org/details/lrotgansboereker12rotg>

L. R O T G A N S

BOEREKERMIS.

QUANTUM EST IN REBUS INANE!

T A M S T E R D A M,

Gedrukt by S A M U E L H A L M A, Boekverkoper
op het Rokkin, ontrent de Beurs, 1708.

Met Privilegie.

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON

BY JOHN W. COOPER

Published by the
Author, 100 N. W. Cor. 2d St.,
New York, N. Y.

P R I V I L E G I E.

DE Staten van Hollandt ende Westvrieflandt, Doen te weten. Alsoo Ons vertoont is by Lucas Rotgans, woonende tot Utrecht, hoe dat hy geerne Wilhem de derde Koning van Groot-Britannien, door hem in Heiden-dicht beſchreven, en in acht Boeken verdeelt, midſgaders zyne verdere dichtkundige Werken met den druk zoude gemeen maaken, ende onder zyne dagelykſe toezigt en gedurige naléſing tot Utrecht laten drukken; Dan alzoohy niet ſonder reden bedugt was, dat ſommige baatzuchtige menſchen, na dat hy veel tyds en arbeyds daar toe zoude hebben beſteedt, en groote onkosten tot het drukken van 't ſelve gedaan, ſich mogten onderſtaan het voorſz Werk in 't geheel of ten deele in Onſen Lande van Holland na te drukken, en dikwils by faute van naeukeurige toezigt, en opmerkinge, niet alleen deſelfs luyſter te beneemen, maar ook zelfs aan de dichtkunde, en aan de reputatie van den Auteur te kort te doen; zoo vind de zelve zig genootſaakt om zulks voor te komen, zig te adreſſeren aan Ons, en gehoorzaamſt te verzoeken, dat Wy uyt Onze Souveraine macht en autoriteit, hem geliefden te vergunnen, gelyk meermalen in diergelyke voorvallen gebeurt was, Ons conſent en Oétroy, om het voorſz Werk Wilhem de derde, Koning van Groot Britannien &c. midſgaders alle zyne dichtkundige Werken te mogen laten drukken, daar hy het goet zoude vinden, voor den tyd van vyftien eerſtkomende Jaren, zonder dat het binnen dien tyd aan Onſe ingezetenen vry zoude ſtaan het zelve Werk, of eenige derzelve na te drukken, of elders nagedrukt in Onzen Lande te brengen, uyt te geven, of te verkoopen, onder zoodanige verbeurte, als wy zouden gelieven te ſtatueren en ordonneren. ZOO IST, Dat Wy de zake ende 't verzoek voorſz overgemerkt hebbende, ende genegen wezende ter bede van den ſuppliant, uit Onze rechte wetenſchap, Souveraine magt ende autoriteyt, den ſelven ſuppliant geconſenteert, geaccordeert, ende geoétroyeert hebben, conſenteren, accorderen, ende oétroyeren mits deſen, dat hy gedurende den tyd van vyftien eerſt agtereenvolgende jaren het voorſz Boek, genaamt Wilhem de derde, Koning van Groot Britannien &c. midſgaders alle zyne verdere digtkundige Werken binnen den voorſz Onſen Lande alleen zal mogen drukken, doen drukken, uytgeven ende verkopen: verbiedende daarom allen ende een iegelyken het ſelve Boek in 't geheel ofte ten deele naar te drukken, ofte elders naagedrukt binnen den ſelven Onſen Lande te brengen, uit te geeven ofte te verkoopen, op verbeurte van alle naagedrukte, ingebragte, ofte verkogte Exemplaren, ende een boete van drie hondert guldens daarenboven te verbeuren, te appliceren een derdepart voor den Officier die de calange doen zal, een derdepart voor den Armen daar het caſus voorvallen zal, ende het reſteerende derdepart voor den ſuppliant. Alles in dien verſtande, dat Wy den ſuppliant met Onſen Oétroye alleen willende gratificeren tot verhoedinge van zyne ſchade door het naardrukken van het voorſz boek, daar door in genigen deele verſtaan den inhoud van dien te autoriferen, ofte te advoueren, ende veel min het zelve onder Onſe Protectie ende beſcherming eenig meerder credit, aanſien ofte reputatie te

geven, nemaar den suppliant in cas daarinne iets onbehoorlyks soude influeren, alle het zelve tot zynen laste sal gehouden weesen te verantwoorden, tot dien eynde wel expresselyk begeerende, dat by aldien hy dezen Onsen Octroye voor het zelve Boek zal willen stellen, daar van geen geabrevieerde ofte gecontraheerde mentie sal mogen maken, nemaar gehouden zal weezen het zelve Octroy in 't geheel zonder eenige Omiffie daar voor te drukken, ofte te doen drukken, ende dat hy gehouden zal zyn een exemplaar van het voorz Boek gebonden ende wel geconditioneert te brengen in de Bibliotheecq van Onse Universiteyt tot Leyden, ende daar van behoorlyk te doen blyken: alles op poene van het effect van dien te verliefen; Ende ten eynde den Suppliant desen Onsen consente ende Octroye moge genieten als naar behooren, lasten Wy allen ende een iegelyken die 't aangaan mag, dat zy den Suppliant van den inhoud van desen doen, laten ende gedogen, rustelyk, vredelyk ende volkomentlyk genieten ende gebruyken, cesserende alle belot ter contrarie. Gedaan in den Hage onder Onzen grooten Zegele hier aan doen hangen den xxxj^{en} July in 't Jaar Ons Heeren ende Saligmakers duysent ses hondert sevenentnegentigh.

A. HEINSIUS,

Ter Ordonnantie van de Staten

SIMON VAN BEAUMONT.

Lukas Rotgans heeft het recht van deze privilegie, tot het drukken van zyne Boerekermis, overgedragen aan Samuel Halma, Boekverkoper t'Amsterdam.

L. ROT-

L. R O T G A N S

BOEREKERMIS.

H E T E E R S T E B O E K .

Y lust het jaarfeest van de buurt eens af te maalen, Oogmerk
des Dicht-
De dertelheden van de landtjeugt op te haalen, ters.

En d'oude gryzaarts, krom en dronken, in dien staat

Met waggelende schrèen te volgen langs de straat.

Gy Nachtbachanten en rinkinkers, Libers knechten,

En gy paapinnen, die, met slingerende vlechten,

Bemorft en ongekemt, als uitgelaten, zwiert:

Die met een puilent oog Godt Bachus jaarfeest viert,

Of plagt te vieren aan den voet van zyne altaaren:

Brootdronke wyven, die, als zinnellooze schaaren,

In 't ruige pantersvel, gedurig Evoë

Liet klinken over 't woudt, ontwaakt, verhoort myn beë;

Komt, helpt my zingen, en verlaat uw nachtspelouken:

Uw byzyn moet myn vier in dit gedicht ontvonken:

Gy zyt op zulk een stof volkomen afgerecht.

En gy, ô bestevaar, Sileen, getrouwe knecht

*Anroepinge
aan de
Bachar-
ten,*

*en Sile-
nus*
Van

Van vader Bromius, die eertydts, zat en dronken,
 Al knikkebollende op uw ezel plag te ronken,
 Daar gy den wynftandaardt naar d'Indiaansche strandt
 Geleidde met uw heer, ontwaak, ô Hoofdtbachant:
 Ik node u hier ter feest by 't leegen van de stoopen.
 Uw graauhaar fla voor my de bron van Pindus open.
 Ik schroomde aan Pegazus dien dienst in dit geval
 Te vergen. neen, Sileen, spoei voort, uw graautje zal
 My best de toonen van uw meesters hoogtydt leeren,
 En 't ongebonden feest met zyn gebalk vereeren.

De Dichter wordt in den morgenstondt de landtjeugt gewaar, en beschryft den opschik der boere-meisjes,

Apollo hadt zich moede in Thetis arm gekust,
 En sloop ten zeebedde uit, en stoorde myne rust,
 Wanneer ik langs den weg, beplant met groene boomen,
 Een veldtgerucht vernam, en zag in 't naderkomen
 De landtjeugt handt aan handt spanffeeren, opgetooit
 Met witte huiven, net gestreken en geplooit.
 De haarnaaldt stak in 't hoofdt. de keten van koraalen
 Blonk om den roffen hals, om met meer zwier te praalen.
 De zilvre fleutelreeks, en beugeltas, daar by
 Gehangen, klonk in 't gaan, en wapperde aan haar zy.
 Het blaauwe keurslyf droeg 't lievrei van haare kaaken.
 Beneden gloeide een rok, gesneên uit roodt scharlaken,
 Die

Die mooglyk in een jaar geen zon-of maanlicht zag,
 Maar, tot dit feest gespaart, zo lang vergeeten lag
 In Grietje Goris kist. de hoolblok was versmeeten,
 En halfgesleeten klomp, voor muiltjes, net gemeeten.
 De witte handtschoen dekt den purpren arm, half gaar
 Gebraden door de zon, geschildert jaar op jaar.
 Zoo zag ik langs den weg de boeremeisjes treden.
 De knaapen, die hun' tydt in 's meesters dienst besteeden,
 Verscheenen aan heur zy, versiert en opgeschikt
 Met broeken, om de kuit met linten toegestrikt.
 Het hemdt blonk om den hals met tweepaar zilvre knoopen.
 De hemdtrok glat geperst, en aan de borst half open,
 Was voor en op de mou met passément bezet.
 Een ander vryer droeg een saaje wambas, net
 Gesneden naar de kunst door loomen Gys van Koten;
 Een speetluis, welbekent aan zyn twee beerepooten,
 En dikgezwollen buik. hy was een kunstenaar,
 Die geestig 't stof door 't oor kon haalen van de schaar.
 Een ander hadt een rok, wel lang en ruim gesneden,
 En op den groei gemaakt, gehangen om zyn leden,
 Noch versch gekocht in steë, in 't Vlaamsche spinnewiel,
 Dicht aan de luizemarkt, by Govert zonder Ziel.

*en de
 toerust-
 ting der
 boere-
 kneeb-
 ten.*

De sluier om het lyf verbeeldde 't kermisteken.

De hoeden, glat geveegt, gefchuiert en geftreken,

Braveeren op de kruin, en blinken onder 't gaan,

Als uitgebraakte vocht by 't fchynen van de maan.

Zy gaan handt Zoo treedt men handt aan handt gedoft met kermiskleeden.

aan handt Ik fchiet myn rok aan 't lyf, en volg hen daarze treden,

naar de kermis. Begerig om dit fpel t'aanfchouwen, en hun zwier,

Hun handel en gebaar te maalen op 't papier.

Zodra 't gezelfchap aan de dorpsbrug was gekomen,

Een oudt man Zag ik een ouden gryn, van blyfchap ingenomen,

verwel- De meisjes een voor een begroeten met een kus.

komt en nodigt Hy gaf aan elk de handt, en fprak in 't einde aldus:

het ge- Zyt welkom in ons dorp. wy zullen famen fpyzen.

zelfchap in zyn Ik nooi jou aan myn difch. en jy, ô Bregje Gyzen,

huis en aan zyn tafel. ô Dochter van myn vriendt, en puikje van de buurt,

Moêr Teunis heeft veur jou heur fchotels fchoon gefchuurt,

En 't ganfche huis geftoft van boven tot beneden.

't Is zulk een puntig wyf. zy heeft me lang gebeden,

Dat ik op 't hoogtydt jou zou nojen met jou vaâr.

Kom binnen met jou volk. de kermisharft is gaar.

Ik heb een paterftuk gezojen van een ftiertje,

Geweidt van Melkertbuur, jou dom: het was een diertje,

Net even oudt als jy, en met jou opgebragt.

Ik heb 't voorleden jaar gekocht, en toen geflagt,

Maar in de kuip gefpaart veurjou, myn lieve moertje.

Kom binnen, 'k zal jou wel onthaalen met het boertje,

Dat naar jou heilik ftaat. ik zie 't wel aan zyn neus;

De linker is verlieft. maar jy blyft even beus,

En wilt noch niet. zo heeft jou vaartje left gefproken,

Die 't heilik geren zag. kom, zie myn wyf eens kookken.

Zy heeft wat vleifch en fpek gehangen over 't vier,

En worften, left geftopt deur zinnelyke Knier,

Ons buurwyf: z'is zoo net. jy hoeft niet vies te wezen.

Het is geen druipneus, neen, dat hebje niet te vreezen.

Noch heb ik reiftenbry, beftrooit met pypkaneel

En fuiker. o, die koft glyt zachjes deur de keel!

Ik zal ook hering, pas gezouten, op doen maaken,

Spekvet en dik van rug. daar zal ons bier op fmaaken.

Terwyl de gryzert het gezelfchap noodt, en praat,

En op zyn maaltydt ftoft, komt beftemoer op ftraat

Van 't vier gelopen, met een van haar dochters zoonen.

Het zweet droop langs haar neus en ingevalle koonen.

Zy hadt een fchuimfpaan in haar maagre vuift gevat.

De hemdtsmou, opgefchort tot aan de fchouders, zat

Met spelden vast gehecht. zy noodde, bly van zinnen,

De kermis 't Gezelschap in haar huis. dat tradt verheugdt naar binnen.

gasten gaan naar binnen. En ik ging voort, om al de kermisvreugdt te zien,

En 't geen 'er buiten of in 't jongkspel zou gefchiên.

Terwyl ik wandel, door nieuwsgierigheidt gedreven,

Zie ik van verre in 't dorp twee goochelaars verheven

Op hunne ladders staan, die, rustende aan den muur,

Het volk vermaaken by 't gezwets met kuur op kuur.

De boeren gaapen naar de potsen der goochelaaren. De kinkel grynft en houdt zyn oor en mondt wyt open.

Hy schatert, juicht en zwelt, terwijl zy windt verkoopen.

De tandelooze best, die lang aan 't fleresyn

Noch onlangs lag te bedde, en kromp van smert en pyn,

Vergeet haar leet. dit spel kan haaren geest bekooren.

Zy grinnikt in haar vuist en meesmuilt onder 't hooren.

Zo werken ydle klap en potsen in 't gemeen

Veel meer op 't hart van 't volk, dan welgezoute reên

En stichtent onderhoudt: als Heerroom eertydts leerde,

Toen by de kermisvreugdt verfoeide en 't feest blameerde.

Daar kreeg ik by geval de kaatsbaan in myn oog.

De Kaatsbaan. D'een boog en kromde 't lyf. een ander hygde en vloog

Zyn eige schaduw na, en kruiste heene en weder.

De kaatsbal ryft om hoog, en daalt weêr schielyk neder.

Maar

Maar weinig denkt de jeugd, by 't vliegen van den bal,
 Hoe dat haar leven strekt een speeltuig van 't geval,
 Een kaatsbal van 't geluk. maar zangster staak uw preeken.
 Een ander stoor' de vreugdt, en geessel'de gebreken.

Daar zag ik op den grondt een ry van kegels staan.
 Men wedt. men schreeuwt, en werpt de munten door de baan.
 De jongen schudt zyn beurs, en spilt de zilvre schyven,
 Zo lang vergadert met zyn meesters vee te dryven.
 De knopen, uit de broek getrokken, en van 't hemt:
 't Is al verloren. Goôn! hoe is zyn hart beklemt!

*De Keil-
baan.*

Hier blinkt de kermiskraam, verrykt met beugeltassen
 En sleutelreeksen, die de boeremeisjes passen;
 Want bouman hadt haar huur voor 't gansche jaar betaalt.
 Elk zoekt haar gading by de koopvrouw, en verdwaalt
 Schier in haar keur, door al'tverschiet van koopmanschappen.
 D'een dingt een voorschoot, en een ander stof tot kappen.
 Men toetst de goude bel, en Dibbrig koopt een paar.
 Maar bruine Wyburg steekt een blanke naaldt in 't haar.
 En Teuntje, meest gekapt met strikken aan haar ooren,
 Zoekt naar een stelsel, om heur vryer te bekooren.
 Daar komt een boerezeun, geslopen uit een hoek,
 De meidt verrassen met een zoeten kermiskoek.

*De ker-
mis-
kram-
mers*

*De wafel
kzaam.* Gins rookt de wafelkraam, daar Jaap en bleeke Styntje
Vast smullen zy aan zy, besloten door 't gordyntje.

Hy veegt de boter van haar lippen met een kus,
En vat haar in den arm. maar 't meisje zeit: fus, fus;
Bedwing jou lieve Jaap, aars gaat myn eer verloren.
Wacht tot wy zyn alleen: de bakster mogt ons hooren.

*Dronke
hoeren.*

Wat verder kruift een vent bestoven langs de straat.
Hy vloekt, hy dreigt, hy scheldt, en slingert daar hy gaat;
Toen riep'er een: staa ruim! die kerel is beschonken!
Wel hoe veel vaanen heeft die biervlieg wel gedronken,
Of mutsjes brandewyn? staa, sprak een jongen, blyf
Wat achter, heerschchap, of hy valt ons beide op 't lyf.
Ik ken dat gulzig zwyn. 't is Jasper met de kuiten,
De weerdt in d'Uilevlucht, een herberg, daar de guiten
En luie bedelaars vergaären in den nacht.
Daar wordt gestolen goedt door dieven t'huis gebragt,
En van zyn wyf verkocht: gelyk de buuren zeggen:
Indien men dezen quant deê op de pynbank leggen:
Wat zou hy klappen! 't is de grootste guit van 't landt;
Hier zweeg de jongen. en toen zag ik aan den wandt
Een andren dronkert staa, verbleekt en dootsch van kaaken,
Ik vreesde dat die vent zyn darmen uit zou braaken.

Geen.

Geen brandtspuit looft zo snel het water , als de maag
 Het ingezwolgen nat. dit beurt vast alle daag ,

Zei 't wyf , dat by hem stondt. ei wilt myn klagten hooren. *Klagt*
 Hebt deernis met myn ramp: och arm ! ik gaa verlooren. *van een*
vrouw.

En raak in arremoe met zulk een dronken bloedt.

Zyn onverzaadtbre keel verzwelgt vast al myn goedt.

Hy heeft, niet lang geleên, een zilvre bel verdronken

Van Pietje, 't jongste kindt, hem deur zyn peet geschonken.

En Aaltjes pillegift was haast deur 't gat gelapt:

Daar hadt de weerdt al voor zes gulden op getapt.

Ik heb hem weêr geloft, en in myn kas geflooten.

Zo zuipt hy dag op dag; en 't heeft my lang verdrooten.

Myn kinders kryten t'huis van honger, slap en flau.

Toen quam een ander zwyn: de straat viel hem te naau.

Zyn huisvrouw schraagde met haar arm zyn zwakke leden,

En brogt hem geren 't huis. hy luistert naar geen reden,

Maar hoont den dienst en zorg door schelden, vloekt de trou,

En loont met dreigen zelfs de noodthulp van zyn vrou.

Wat werkt de drank in 't volk al kluchtige gebaarden! *Aan-*

Hoe kan een reedlyk hart door dronkenschap ontaarden! *mer-*

Wat brengt zy vruchten voort, verscheiden van natuur! *kinge*

Zy slypt de wapens voor de gramschap; stookt een vuur *dron-*
ken-
schap.

Van twist en tweedragt in de menschelyke zinnen.

Z'ontsluit het hart, en laat de vuile driften binnen.

Zy spreidt de lustkoets voor d'onkuifcheit, die de ziel

*Gelyke-
nis van
een
roer-
loos
schip:* En 't lichaam smet. gelyk een roerelooze kiel,
Door stormen op de zee gelsingert heen en weder,
Dan aan de wolken ryft, of stort ten afgrondt neder,
Totze eindlyk, op een klip gelsingert, barft van een:

*waar by
de dron-
kert
verge-
leken
wordt.* Zo kruift een dronkert op de golven hier beneën,
Tot zyn verzwakte kiel, ontbloomt van 't roer der reden,
Op bank of klip vergaat van ongebonde zeden.

*Berif-
ping
over
deze
uit-
wei-
dinge.* Maar, kermiszangster, tree niet verder in 't moraal.
Die ernst voegt by geen boert. blyf by uw oude taal.
Want Momus, juffer, zal die dwaling niet verschoonen.
Hoe durftge in 't kermispak u zelf zo statig toonen?

(Dat zal de schimper u toebyten) zo gy 't quaadt

Wilt heeklen, steek uw leën in zediger gewaadt.

Verwerp de haneveer en bonte kermislappen.

Bedek uw lyf met zwart, uw hoofd met floersche kappen.

Tree zoo den preekstoel op, en geessel daar, en wraak

De feilen van het volk. maar weder tot de zaak.

*Twee
jonges
lopen* Daar staan twee jonge maats. elk heeft wat raars te kyken.
D'een draait een poppekas, waar in de beelden pryken

Van

Van weitsche juffers , naar den nieuwen zwier gehult ,
En groote hanffen , mooi geschildert en vergult.

*met
beelde-
kassen.*

De tweede toont een Haan, van hoogmoedt opgeblaazen ,
Die met een Arendt twist , en op zyn spys komt aazen.

*Daar
wordt
een Haan
vertoont
die door
een*

Hy hadt alrede een deel gedragen in zyn nest :

*Arendt
en zyne
hulpgē-
nooten
ont-
pluimt
wordt.*

Maar d' Arendt komt op 't mat , door wraakzucht aangeprest ,

En stoort den vogel met zyn trouwe Hulpgenooten.

Zy vliegen in zyn kam , en plukken en ontblooten

Hem van zyn veeren , tot hy moedloos hene vlucht ,

En by zyn hennen om 't verlies der pluimen zucht.

Dit kon men op de straat voor weinig geldt aanschouwen.

En ik bezag dit spel , daar jonges , mans en vrouwen

Toeschooten : want de knaap riep luitkeels by de schaar :

Kykt , vrienden , kykt , 't is mooi , fraai , kurieus en raar.

Hier veilt een bestemoër , gekapt met zwarte doeken ,

Met een tramblant geluit , 't banket van olikoeken.

*Een oudt
besje met
olicoe-
ken.*

Haar neus druipt in 't gebak . zy ziet 'er grimmig uit.

Men telt de jaaren uit de ploojen van haar huidt.

De krukken rusten op de tafel naast haar voeten.

Z'oreert voor burgers , voor geboerte , en groene knoeten ,

Westfaalsche helden , dien de zeis verstrekt een speer ,

Grasridders onverfaagt by 't zwaajen van 't geweer.

Toen

*Klap-
pende
wyven.* Toen ging ik voort, en zag een groot getal van wyven,
En dacht, laat hooren wat zy klappen en bedryven.

Zy zaten zy aan zy in 't kermiskleedt op straat.

Een oude labbekak begon aldus de praat.

*Eenoude
praat-
moer
maakt
een begin
met het
huwlyk
van
Koen-
raat en
Fytje
Krelis.* Wat hoormen al! gaat Koen met Fytje Krelistrouwen?

Och, ik beklaag de meidt, en 't heilik zal heur rouwen.

Foei! 't is een schantvlek van heur eerelyk geslacht.

Hoe wierdt heur bestevaar deur 't gansche dorp geacht!

Hoe is d'oprechtigheit in al zyn doen gebleeken!

Daar weeten d'ouwe liên noch daaglyks af te spreken.

Ik heb heur moertje zelf, peet Wyburg, lang gekent.

Dat was een deugtzaam wyf, mildadig zonder endt.

Zy liet het gansche jaar van flechte luitjes spinnen,

En schonk wel ruim de helft aan arme huisgezinnen.

Hoe vreedtzaam was zy! en de vrientschap was heur les.

Maar 't volk van Koenraat sprak niet anders dan op 't mes.

Daar was geen kermis, of men zag'er bei zyn oomen

En vaâr, schoon lang getrouwt, met lichte veugels komen.

Daar hing men bal en mes baldadig veur de kroeg.

En hoe zich Koenraat in zyn eerste heilik droeg,

Is elk genoeg bekend. wat most die vrou verdraagen!

Hoe wierdt die arme sloof mishandelt en geslaagen!

Hoe

Hoe zag z'er uit op 't leff! hoe mager! zulk een man

Te trouwen, flechte Fy! och arm! wat gaat jou an!

Hy is een kaale neet, en jy quamt van de ryken.

Je zult van 't hoogfte huis jou leet niet over kyken.

Hier zweegze: en ieder zei haar mening met een woordt

Op Fytjes trou. en straks voer dus de snapfter voort.

Hoe draagat ryke Jooft uit grootsheit langs de wegen! *Zy be-
rijft de
groots-
heit van
Jooft.*

Ik denk wel hondertmaal: hy zal de steenen veegen,

Steek maar een beuzem in zyn poort. dat is een man!

Ja wel, hy heeft meer geldt als hy rejieren kan.

Nou vroet hy daaglyks tot de kneukels in de fchyven.

Maar toen hy hier te landt quam op een strowis dryven,

Toen was 't zoo breed niet met dien snoever, dat je 't weet.

Reel gaf hem 't eerste werk. hy leegde daar 't sekreet.

Voorts liep hy dagelyks wat fchoojen by de huizen.

Hy brogt wat meê de poep, 't is waar, maar 't waren luizen.

Doch ik misgun den man 't geluk niet, zeker neen.

't Is pryfelyk dat men raakt deur arbeitd op de been.

Hy quam zyn eieren by Kniertje zacht te leggen.

Hy is ook zuinig en heel werkzaam, moet ik zeggen.

Maar al die hovaardy fteekt iedereen in 't oog.

Myn besje zei altydt! haal nooit jou zeil te hoog.

De windt van veurspoedt kan haast draajen hier beneden.
 O, 't is een mooje spreuk! dat zeggen steunt op reden:
 Denk wie je bent geweest. dat komt kan ook vergaan.
 't Geluk, zei Pete Griet, staat op een gladde baan:
 't Ontglyt ons eer men 't denkt. gelyk men ziet gebeuren.
 Maar veul zyn oorzaak dat ze namaals moeten treuren.
 Men gaat deur hovaardy ver boven 't kappetaal.
 Ja wel, die hovaardy maakt menig arm en kaal.

*Weintje
 Floris
 trout
 prachtig,*

Zie Weintje Floris maar. dat was een vrou der vrouwen!
 Het heugtme dat ik heur met Robbert buur zag trouwen.
 Wat hadt dat paar bekyks! het gansche dorp liep uit.
 Dat was een stasie, kindt! dat was een weitsche bruidt!
 Dat was een bruiloft! wel, ik meen dat zy daar braften!
 Men schonk mooi franschen wyn met zuiker veur de gassen.
 Het bier was ongezont. die drank haart in de keel.
 En toenze kraamde quam men driemaal op kandeel.
 En Lysje moer kreeg mooi een jak met wye mouwen.
 Hoe tradt die kraamheer om zyn kindt ten doop te houwen!
 Maar wie de vader was, daar sprak men kluchtig af.
 Nou dat 's wel meer gebeurt. de man leit al in 't graf.
 Hoe kostlyk hielt men huis met smullen en traktereeren!
 De kinders gingen weitsch en deftig in de kleeren.

*honde
 kostlyk
 huis,*

Maar

Maar toen de smulpaap sturf, was al de poen verquift;

En Weintje lei heel knap de sleutels op de kist.

Nou is heur armoe met geen tongen uit te spreken.

Maar Niesje Jaspers wift het beter te besteeken.

Heur man hadt schulden, en lag lang heel ziek te bedt.

Zy kreeg de vonken in de neus, en pakte net

Den besten aap by een by ontydt en by nachten;

En brogt al 't zilverwerk by vrienden, die heur wachten,

En wol en linnen, want zy was wel onderleit,

En koper, tin, en geldt, en al, in 't kort gezeit.

Jan Rombouts gaf den geest, maar lag pas onder d'aarde:

Of elk quam om zyn geldt. wat vindt men? niets van waarde:

Een ouwe bank en stoel, een aarde pot of kan,

Een kas, maar zonder goedt: en Nies wift nergens van.

Zy wierdt niet eens beschaamt, ja dorft wel prezenteeren,

Dat zy het veur 't gerecht met eeden wou bezweeren.

Zo ging de kredeteur van 't sterfhuis vol van rou.

En Nies zit warm en zacht, ja blyft een ryke vrou.

Noch durft zy onbeschaamt by ieder 't hoofd op steeken,

En elk braveeren, als zo dikmaals is gebleeken.

Nou wordt ze weer gevryt. al benje schelm of dief,

Meinedig, hebje geldt, geen noodt, men heeft je lief.

*maar
vervalt
in ar-
moede;*

*Daar
Niesje
Jaspers,
door 't
vervoo-
ren van
haar
beste
goedt,
zorg
voor
draagt.*

Maar, Metje Lammers, jy plagt steeds wat nieuws te weeten:
 't Is kermis; en jy suft: vertel ons wat sekreeten;
 Want jy komt overal. begin. ik heb gedaan.
 Hier zweeg de labbekak, en dus ving d'ander aan:

Een ander wyf begint. 'k Was left in't naeste dorp, daar hoorde ik wondre dingen,
 Waar van men deur het landt haaft lietjes op zal zingen.

Gebuertjes luifert vry met zinnen en verstandt.

Daar gaat wat meer om dan de meulen hier te landt.

Historie van Klaartje, Je kent de dochter wel van Machtelt in de druiven,
 Aan deez' zy van de brug, by 't veerhuis, die de huiven
 En spaansche kappen styft en opmaakt naar den zwier?

Men noemtze mooje Klaar: ô 't is een lebbig dier!

een mooi, maar quaad spre- kent meisje: Wat heeft dat meisje van de buurt al quaad gesproken!

Peet Lysbet, zeize, liet te veul heur schoorsteen rooken,

En zou heur schone goedt verfmullen, ging 't zo voort.

Maar 't is een zuinig wyf, gebuertjes, als men hoort.

Dan ging Jans Franken al te veul deur 't dorp spanfferen.

Met vryers, al te weitsch en zwierig in de kleeren.

Daar zaten dagelyks de steëlien op den vloer:

En die verkering lei nooit op een goeje moer.

Maar 't is een zedig kindt: daar weet ik van te spreken;

Die al heur handel ken. zyn dat geen vuile strecken?

Maai

Maai Goverts hadt heur zeun te dertel opgebracht:
 Hy ging niet naar zyn ftaat, en wierdt van elk belacht.
 Men zag hem fondags met een kleedt van laken praalen.
 Maar 't was te borg gehaalt, en ftondt noch te betaalen.
 Hoe loog dat kleuter! want die vrou, veur ryk vermaardt,
 Heeft landt en zandt genoeg, en ftookt heur eigen haardt.
 Dan wou Kees Koene fteets de hoogfte woorden voeren,
 En 't al rejieren in het rechthuis van de boeren:
 Maar 't was een windtbuil, en de grootfte zot van 't landt.
 Hoor, hoe zy oordeelt: want de man heeft veul verftandt.
 In 't kort, zy wift van elk wat leugens te ftoffeeren,
 En niemant quam in 't huis, of liet 'er van zyn veeren.
 Hoe heilig fcheenze in al heur handel en heur werk;
 En fondags zatze veur den preekftoel in de kerk.
 Dat mifte nimmermeer: men zou de passie leezen,
 Zo zundig zatze daar, uit heur getrokken wezen.
 En wierdt 'er 't quaadt bestraf, dan lietze zucht op zucht.
 Ja wel, wat gaat'er om, gebuurtjes! 't is een klucht,
 Als ik 't bedenk. zy las by nacht in 't evangeli,
 Zo luitskeels dat het klonk. dit hoorde bruine Beli,
 Heur buurwyf, en noch meer, en 't wierdt daarom gedaan.
 't Zyn al geen koks die meeft met lange messen gaan.

*Haar
 fchyn-
 beilig-
 heit.*

En ſchyn bedriegt. dat zult gy hooren uit myn zeggen;
 Als ik jou al 't bedryf van Klaar eens uit zal leggen.
 Het was 'er kermis in dat dorp, niet lang geleen:
 Dan komen daar de maats en meisjes ook by een,
 By Floris Eenoog in 't gekroonde waterzootje.
 Hy vult de kannen met het bier gelekt in 't vlootje,
 De gansche week verſchaalt. zo gierig is die vent.
 Nou dat 's tot daarentoe. die zaak is elk bekend.
 Ik weet'er ook wel meer, die juist niet zuiver tappen,
 Maar dubbelt ſchryven, als de maats de ſchyven klappen.

*Zv gaat
 op een
 kermis
 met een
 gezels-
 ſchap
 in de
 herberg,*

Het was dan kerremis, gelyk ik heb gezegt,
 Toen Klaar, na lang gevry, naar 't jongkſpel wiert geleidt;
 Maar tot het danſſen kon geen vryer heur beweegen.
 Dat was lichtveerdigheid, en ſtondt heur byſter tegen.
 Dies ging men boven op een kamer. manke Tryn
 De vrou van Floris, brogt een volle kruik met wyn,
 En ſuiker en beſchuit, om in de kom te brokken.
 't Gaat wel, ſprak Tryn, zo kan men ryke weerden fokken.
 Men lepelt beurt om beurt, en Jorden zingt een deun.

*Daar een
 ſteetſche
 vryer
 ver-
 ſchynt,*

In 't midden van de vreugdt verſchynt een koopmans zeun:
 Een ryke fokkert, mooi, en aangenaam van zeden:
 Een vryer welgemaakt van boven tot beneden.

Hy ziet de meisjes aan naaukeurig een voor een :

Maar Klaartje bovenal bevalt zyn oog alleen.

Want, ongeveerinz gezeyt, z'is mooi en jongk van jaaren. *die zin in haar krygt,*

Men zou 'er zeker wel een zieke bruidt meê spaaren.

Terwyl 't gezelschap woelt, en quinkeleert en lacht,

En wyn met suiker slurpt, en speelt, verloopt de nacht.

Men drinkt voor 't lest eens om. de meisjes willen scheiden.

De vryers staan gereet om heur naar huis te leiden.

De steedsche linker merkt dat elk zich vaardig toont,

En afscheit neemt: hy volgt en ziet waar Klaartje woont.

Des morgens stondt hy op heel vroeg, en ging naar buiten,

En wachtte tot hy zag de meidt heur deur ontsluiten :

Want Klaartje was ook vroeg gesprongen uit de kooi.

Zy viel niet af by daag, maar scheen hem even mooi.

Hy sprak haar aan, en quam quansuis een bootschap maaken. *met haar*

Zy raakten aan de praat van velerhande zaaken.

*aan de
praat
raakt.*

Het was een looze vos, op vryen afgerecht.

In 't kort het meisje kreeg behagen in den knecht.

Zy hadt hem in den nacht al dikwils aan gekeeken,

Dat Jorden hadt gemerkt. wat hoeve ik meer te spreken!

De moeder was van huis. de vryster wierdt bekoort.

Zy raakten 't samen eens. nou hoort men, met een woordt,

Hoe

*en ein-
delyk
met
kindt
maakt*

Hoe dat heur veurfchoot ryst. zyn dat geen vreemde maaren?

En Klaartje zal in 't kort een kermispopje baaren.

Maar is hy wech? vraagt Styn. hy is naar Amsterdam,

Wat vraagje, zegt de vrou, gegaan van waar hy quam.

Daar zal die snoeper met een ryke juffrou trouwen,

En Machtelt Gaapstoks mag de koei en 't kalfje houwen.

Wat dunktje van dit spul, gebuurtjes? is 't niet raar?

*Styntje
Jans
ant-
woordt,*

De fynigheid bedriegt, zegt Styn, dat 's al te waar.

Ik ken 'er in ons dorp wel meer die 't al bedillen:

Maar 't is schynheiligheit. ik hou niet van die grillen.

*en ver-
telt van
Pleunt-
je Roe-
mers.*

Zie Pleuntje Roemers eens: maar 't is een lichtekooi.

Dat bleek wel toenze kroop met styven Piet in 't hooi.

Die viesneus weet van elk wat wonders te vertellen.

*Haar
quaadt
spre-
kent-
heit,*

Daar, zeitze, gaat Maai Jansaan 't hoofdt met gouwe bellen.

Maar vaartjes landtheer is een vryer. 't geldt heeft kracht:

Voor al op haar die zich vergaapen aan de pracht.

Daar laat Griet Kryne weêr een rok van root scharlaken,

Een zye jak en schort, tot sondags kleeren, maaken,

Om mee te kerk te gaan, daar al de buurt meê spot.

Maar weetze niet, hoe dat heur grootvaâr ging bankrot?

Hy hadt zyn huis en landt zyn kindren opgedraagen.

Daar zo veel kredeteurs, bedrogen, noch om klaagen.

Foei!

Foei! 't is konfciensie werk. gaa liever flecht gekleedt,
En leg jou schulden af, dat leerde my myn peet.

Zo weet die viesneus op de gansche buurt te smaalen.

Zy quam leest aan myn huis. dat moet ik je verhaalen.

't Is zulk een fleemster: maar ze meent niet dat ze zeit.

*flikkeflo-
jery,*

Ik boende juist myn kas. jy mint de rendlykheit,

Zo sprakze, Styntje Jans, dat weeten al jou buuren.

Jy hebt het altydt drok met schrobben, wasschen, schuuren.

Wat flyt jy beuzems af, en boenders in een jaar!

Hoe blinkt die tinnekas! dat 's helder! dat is klaar!

Men zou wel reistenbry opslurpen van jou vloertje.

Ik heb wel hondertmaal gesproken tot myn moertje,

Als ik voor by ons huis jou Neeltje school zag gaan:

Dat kindt is altydt net! ei, zie die kap eens staan!

Men vindt aan 't gansche lyf geen vlak aan al heur kleeren.

Maar neemt het kindt wat toe? het moet de vraagen leeren, *en schyn-
deugd.*

En leezen in de schrift. dat is een nodig werk:

En fondags luistren, maar niet speelen, in de kerk.

Toen dacht ik by my zelf. hadt jy de schrift geleezen;

Gelyk 't betaamt, myn kindt, jy zout zo rits niet weezen,

Noch, onder schyn van deugd, jou eerelozen lust

Met Pieter pleegen, die jou dikmaals heeft gekufft.

Maar zit wat, voerze voort, ik moet wat met jou praaten.
 Wat is de jeugd in 't dorp al stout en uitgelaaten!
 Hoe vloeken dagelyks de jonges op de straat!
 Wat gaat 'er om, Styn Jans! men hoort 'er niet als quaadt.
 Hoe heerscht de dronkenschap in vrouwen en in mannen!
 Hoe zwelgt men 't ouwe bier uit kroezen en uit kannen!
 De kroeg zit daaglyks vol. de kerk is altydt leeg.
 Men spot met deugdzaam volk. als ik dit overweeg,
 Dan moet ik kryten om de boosheid van de menschen.
 Men kent geen liefde, daar de vroomen zo naar wenschen.
 Wat hoort men in de buurt al schelden en gekyf!
 Kees Langkhaar duvelt vast, en Jorden slaat zyn wyf.
 Men ziet de meisjes hier als lichte koojen loopen,
 Die veur een sleutelreeks heur eerbaarheid verkoopen,
 En poppen na de markt met lichte maats in steê.
 En Lys verdrinkt heur geldt in koffi en in tee;
 Terwyl heur kinders in 't schapraay geen eeten vinden,
 Maar kryten om een stuk by iemant van de vrenden.
 Al wat heur man verdient by dagen en by nacht,
 Wordt in dat tuig verteert, en gulzig deurgebragt.
 Zy doet het niet alleen, maar noodt meer andre wyven,
 Al' koffisnoepsters die tot's avondts by heur blyven.

En wordt de maag verzwakt, deur 't water dat men drinkt,
 Dan haalt men wat anys, daar 't gansche huis af stinkt,
 Lavas, of brandewyn, om weer wat kracht te geeven.

Zo heeft die labbekak ons gansche dorp beschreeven.

Wat dunkt je nou van Pleun? zy zei me noch al meer,
 Dat ik vergeeten heb. 't hoofdt deê m'er al van zeer.

*Styntje
 eindigt
 haar
 vertel-
 ling.*

Hier zweeg Styn, en begon eens helder op te zingen.

Toen zag ik door den hoop een jeugdig wyfje dringen.

Zy zag zo roodt om 't hoofdt, gelyk een hanekam.

Zy dreigde met de vuist, en scheen geweldig gram.

Wat hebje van die meidt en op heur doen te zeggen?

Ik zal dat vuurtje jou meer aan de scheenen leggen.

Zo sprakze; dat je zegt is leugen en niet waar.

Ik zie je kent me niet. Pleun Roemers is myn snaar.

*en een
 ander
 wyf
 neemt
 de party
 van
 Pleunt-
 je.*

Ik woon in steê, en kom eens met de kermis over.

Verstaje 't zwarte kol? wat zegje dat ik tover,

Zei Styn, en zette bei de handen in heur zy.

Wat scheeltme waar je woont. ik woon hier dichte by,

En ben een vrou met eer: dat weeten al die wyven.

Ei zie die langneus eens. wat pas ik op jou kyven.

Al dat ik heb gezeit, dat zeg ik noch. loop, loop,

En haal jou Pleuntje hier. ik geef veur jou geen koop.

Ja, 't is een Hypekryt. dat zal ik staande houwen.

En ik, ik zou je wel eens op jou bakhuis touwen,

Zy raan- Sprak d'ander en sloeg toe. toen ging het spel eerst aan.

ken aan Men wykt wat aan een zy, en ieder maakt ruim baan.

bet

vechten, De kap raakt van de kruin, de nagel in de wangen,

De neusdoek van den hals: en bei die wyven hangen

Als klitsen aan malkaâr, en plukken onder 't woên

De koppen allebei zo kaal gelyk een hoen.

Het bloet druipt uit de neus, en fypelt langs de jakken.

Het kermiskleedt wordt vuil, en glimt van roodevlakken.

De kroplap van de borst. de goude bel van 't oor.

Toen riep 'er een: laat los. maar hy kreeg geen gehoor:

en wor- Dies wurp hy elk op 't lyf een volle kruik met water.

den met

water

geschei-

den.

Toen rees 'er onder 't volk een yffelyk gefchater.

En ik, die my niet kon onthouden van gelach,

Ging aanstonts daar van daan, en zeide elk goeden dag.

Einde van het eerste boek.

BOEREKERMIS.

HET TWEEDE BOEK.

U eens een hooger toon gespannen op myn snaaren, *Belache-*
 De helden van de buurt, die op dit feest vergaaren, *lyke bel-*
 Door eere en prys genoopt, verheven aan de lucht: *den-*
zang,

Zoo wordt hun naam alom verheerlykt door 't gerucht.

Men steekt 'er de trompet. de trommel wordt geslagen. *en be-*

Men rydt'er zy aan zy op eenen zegewagen,

Daar Frerik Onverfaagt wel zeven jaar op zat,

En voerde tweemaal 's weeks de zwynen naar de stadt.

Zyn buurman hadt hem eerst gebruikt in vroeger tyden,

En was 'er meê gewoon de mestvaalt uit te ryden.

* Dit is de stafikoets der helden, die zo fier

De wieken fnuiken van het edelmoedig dier,

Wiens overbestevaar wel eer voor d'oude wallen

Van Rome op schiltwacht stondt. hoe is uw roem vervallen,

Doorluchte vogel! nu heldt Krelis in dien staat

Uw vlerken plukt, en strooit de pluimen langs de straat;

D 3

Uw

* De boeren hebben voordezen op hunne kermiffen de gans op wagens getrokken.

Uw kop rukt van den romp, en voert door gansche plassen
Van bloet uw leden om aan zyn bestovene assen !

en steeken van den ring. Een tweede Don Quichot stygt hier vol vier te paardt :
Zyn Dulcinea , hem zoo aangenaam en waardt ,

En door een minnepyl in 't diepst van 't hart geschreven ,
Staat aan de teugels om haar ridder moedt te geeven .

Een boerin moedigt haaren vryer. Zy reikt hem zelf de lans , beschildert en vergult ,
Met hondert lonken toe , en spreekt hem aan : jy zult ,
Beroemde kermisheldt , den prys en 't eereteken

Wechdraagen , en te paardt den maats de loef afsteeken ,
Het steekspel winnen , en dan wacht ik 't waardig pandt ,
Den ring van zilver tot myn trouwing van jou handt .

Ik zal hem , met papier bewonden , wel bewaaren ,
En in myn poppekas veur onze kindren spaaren ,
En zeggen , als ik hun den zilvren prys vertoon ,
Dat kreeg jou vader op een kermis tot zyn loon .

Zy hadt dit compliment juist in een boek geleezen ,
En in haar herffenen geprent een jaar voor dezen .
Want Kaatje Snapal , die dit hoorde , zei terstont :
Dat komt niet uit heur hoofdt , al komt het uit heur mondt .
Wat zou die slechte floof die wyze rede voeren .
Zy gaat veur hallefmal , en simpel by de boeren .

Dat is niet van heur kar gedropen : neen , ò neen !

Wie 't looft ik loof het niet. hier zweeg zy, en liep heen.

De ridder steekt zyn haar al zweetende achter d'ooren. *Jorden*
 Hy trekt zynhoedt in'thoofdt, en prikt zynpaardt met spooren. *bereidt*
 Maar 't beesje wou niet voort. en schoon heldt Jorden riep, *zich tot*
het steek-
spel.

En dreigde met de lans, het schein of Bruintje fliep.

Hy was een oude ruïn van viermaal zeven jaaren,

Loboorig, stekeblindt, bedekt met gryze haaren.

De heupen staken uit. de beentjes stonden styf,

Door spat en gal verminkt, en knikten onder 't lyf.

Hy hadt den kryg gediënt, en in verscheide togten

Met zoetelaars by 't heir gezwurven, die hem kochten

Van Jochem met den bult te Boksmeer uit den ploeg.

En hopman Blaaskaak, die twee groote knevels droeg,

Dien hadt hy uit den strydt eens rustig wech gedragen,

En veertien uren lang gevlogen onder 't jaagen,

En, zonder om te zien, of rusten, 't lyf geredt.

Nu is die kracht vergaan. hy's kreupel, en verzet

Geen voet, hoe hart men slaat. wat zal de ridder maaken !

Hy barst van ongedult. de schaamte verft zyn kaaken.

Hy smyt zyn hoedt op d'aarde. en Kuintje Slechthoofdt staat

Verslagen by 't gewoel, en stampvoet daarze gaat.

Beschry-
ving
van zyn
paardt,

De jongens boerten vast, en spotten onder 't roepen.

Al 't uitgelaten volk schiet toe by gansche troepen.

*en af-
toegt.* Heldt Jordan stygt beneên, om dit geval gestoort:

Hy beurt de bruidt op 't paardt, en leidt zyn Bruintje voort.

*Een an-
der komt
in zyn
plaats,* Toen quam een ander heldt het reuperk in gereden

Op een verheven ros, spekvet en grof van leden.

Het schein een Bucefaal, of eer een Olifant.

De ridder ziet het perk, den steekring, en houdt stant.

Hy was een brouwersknecht, geboren uit Westfalen,

En 't paardt voor lang gewoon den bierstel voort te haalen.

Elk wenscht hem goeden dag, en roept: dit is de man.

Maar Hans hadt al te veel gekeeken in de kan.

*die,
dronken,* Hy suizebolt alrede, en 't bier zal hem bedriegen.

Hy maakt zich vaardig; en het beest begint te vliegen.

Hy slingert heen en weer. de lans valt uit zyn handt.

*van 't
paardt
valt.* De ruiters stuift van 't paardt, en met de neus in 't zandt.

Hy kruipt gelyk een aal, en loft by gansche stooopen

Geen bloet, maar kermisnat, zo gulzig ingezoopen,

En vroet, gelyk een zwyn, op d'aarde met zyn bek

In 't vuilbebraakte stof, en wentelt in zyn drek.

Zo vielen Jaap, en Heyn, gewoon door 't veldt te stroopen,

Verzwakt door 't zwelgen, van de meeren onder 't loopen.

Op

Op 't lef verſcheen een jong, doch zedig knaap, in 't perk : *Hier*

Hy ſcheen byzonder rat van leden , ſtout en ſterk.

Hy was in 't naaſte dorp, gelyk men zei, geboren,

En vaardig afgerecht op dorſſen van het koren ,

De wan te ſchudden, en den harden rug van 't landt

Te ſnyden met den ploeg. ook hadt de knaap verſtandt

Van paarden in 't gareel te dwingen voor den wagen,

Schoon wildt en ongetemt. hy ſchroomde voor geen vlaagen

Van ſtorm of regen in den arbeit, dien hy deê,

Maar floeg naaukeurig acht op 't meeſterlyke vee.

Men zag hem nooit zyn geldt by lichte maats verteeren.

Zyn luſt was maar alleen met meisjes te verkeeren,

Te kouten by den haart, of ſomers in de lucht.

Hy bragt haar menigmaal een peer of andre vrucht,

Wanneer hy by haar quam, en kon de harten winnen.

In 't kort, 't is Volkert, dien de boeremeisjes minnen.

Hy hadt van zelf geleert te ſpeelen op het riet,

En neuride door 't woudt ſomtyts een aardig liet;

Die Volkert ſtak den ring, en ging weêr vrolyk ſtryken

Met zyn gewonnen prys, ook zonder om te kyken,

Of toeven by den hoop. men zegt, hy ſchonk den buit

Aan Boumans jongſte kindt, zyn nieuwerloofde bruidt.

*Hier
ver-
ſchynt
een ze-
dig borſt;*

*die den
ring
ſteekt.*

*Buiten-
sporige
klagte
van een
Dichter
over 't
knuppelen van
de Paau.*

Help Juno, roept van ver een jonker, daar de schaaren,

* By 't knuppelen van de Paau, toefschieten en vergaaren.

(Hy was een Dichter; want dat hoorde ik aan zyn taal)

Help, help, en zie beneên uit uw bewolkte zaal,

Saturnus dochter! hoe kunt gy dien hoon gedoogen,

En zien den vogel hier mishandlen voor uw oogen!

Den vogel, u gewydt, wiens grootvaâr, vroeg gewekt

Van Thitons gemalin, door 't zwerk uw' wagen trekt;

En spoedig heen voert, als 't u lust in 't nederdaalen

Den geilen Donderaar by 't snoepen t'achterhaalen:

Het zy hy Io ^{af}steelt, of schoone Euròpe onteert,

En met zyn Leda, of Alkmene omlaag boeleert.

Ontwaak, ô Argus, die voor dezen zonder slaapen

De spruit van Inachus, door Jupiter herschapen,

En in een koei verkeert, na 't schenden hebt bewaakt;

Maar, door Merkuur verschalkt, gewondt en afgemaakt;

De ziel braakte op een bedt, gespreidt van groene zoden!

Zie Maagdewachter, zie uw oogen, onder 't dooden

Van Junoos vogel, dien het bloet druipt uit de keel,

Weer dootsch en treurig staan. ô deerlyk schoutoneel!

Ik

* *Het knuppelen van de Paau, plag voor eenige jaaren op de boerekermis-
sen veel in gebruik te zyn.*

Ik zal de zusters, die Apolloos troon omringen,
 Om bystant smeeken, en uw uitvaart droevig zingen.
 Dan zal de koningin, die 't hemelhof gebiedt,
 In 't zwarte treurgewaadt, vol jammer en verdriet,
 Uw lykbus, door myn handt gesiert met bloemlievreien,
 Van Iris en Merkuur gevolgt, ten grave leien.
 Hier zweeg de Dichter. en een huisman keek my aan,
 En vroeg: wat zeit die snaak? ik kan hem niet verstaan.
 Dit is een vreemde taal: maar zoo de vent mogt smaalen
 Op ons of op ons spel, de duivel zou hem haalen.
 Ik zei, verstoort u niet, dat heerschap spreekt geen quaadt.
 Maar 't is niet vreemt, dat gy zyn rede niet verstaat.
 Hy voert Parnastaal, en zoo spreken de Poeëten.
 Zyn geest wordt vaardig, en van Febus drift bezeten:
 Die wordt gehouden voor den leeraar van dien geest,
 En andre, hem gelyk: maar is 'er nooit geweest.
 Dat volk reift dagelyks naar Griekenlandt en Romem.
 Zy bouwen in de lucht kasteelen, en zy droomen
 Van liefde, van verstandt, van schoonheid, ('t is wat raars)
 Van rykdom, eere en staat. maar sterven bedelaars.
 Zy minnen boven al zich zelfs, en hunne boeken, (ken.
 En vruchten, schoon mismaakt, wanschepsels, waardt te vloec-

*een boer
vraagt
wat hy
met die
rede
meent.*

*Afscheel-
ding der
Poeë-
ten.*

Elk noemt zyn uil een valk, zyn koekoek nachtegaal.

Een mager lichaam, smal van leden, dor en schraal,

Raakt in een ogenblik alleen door windt aan 't zwellen,

En steekt dien windtbuik uit ver boven zyn gezellen,

En medekunstenars. hy vlamt op eere en lof:

Maar 't kunstwerk hangt aan een als uitgedroogde stof.

*Helden
dichten.*

d'Een raaskalt van den kryg, en blaast uit volle kaaken.

Hy zwerft geweldig, en belooft ons wondre zaaken.

Hy maakt een weits begin, met schaterent gedruis.

De bergen baaren : maar, wat komt 'er voort? een muis.

*Bruilofs-
dichten.*

Een ander heeft de min geprent in zyn gedachten,

En slyt in een gedicht wel meer dan hondert schachten :

Die rooken in zyn vuist, gesmeult door 't minnevier,

En maalen vlam by vlam op 't zwartgebrandt papier.

Hy zingt wel hondertmaal van Venus en haar jongen;

Tot hem de slaap bevangt, vermoeit en afgezongen.

*Lyk-
dichten.*

Een ander huilt en jankt en ziet geweldig naar.

Hy kust de dootkist, en bequylt de zwarte baar.

Hy pryft den doden met lang uitgerekte woorden, (den.

En spreekt van deugden, daar geen menschen ooit van hoor-

Op 't leest scheldt hy de doot voor wreedt, verwoedt, en fel.

Hy grypt de wapens aan, en daagt haar in duél.

'k Be-

'k Beschryve u wonder volk : elk heeft byzondere kuuren.
 Maar, vriendt, de meesten gaan voor gekken by hun' buuren.
 Toen lachte Frans, en zei: zwygheerschap, 't is myn tydt :
 Ik moet den vogel eens aantasten in den strydt ;
 Al wierde ik hondertmaal gescholden van Poeëten.
 Ik heb dat spel wel meer gewonnen, moet je weten.
 De kerel grypt terfont een knuppel van de straat.
 Hy zet zich in postuur, en staroogt daar hy staat.
 Hy maakt grimmassen by dozynen onder 't mikken ;
 En gaapt zoo wyt of hy den vogel in wou slikken.
 Ten leste smyt hy toe, en werpt uit al zyn magt,
 Maar mist wel zeven voet, daar al 't geboerte om lacht.

Frans bereidt zich om de Paas te knuppelen :

Wat verder stondt een tent, gesticht van oude deelen :
 Daar hoorde ik voor de deur op 't kermisveeltje speelen ;
 En vroeg : wat gaat hier om ? toen sprak een aardig quant :
 't Zyn toneelisten, die meest reizen door het landt.
 Zy speelen anders niet dan kluchten die vermaaken,
 En handlen in 't moraal van velerhande zaaken.
 Zy mengen jok en ernst heel kluchtig onder een,
 En raaken niemant in 't byzonder, maar 't gemeen.

hy werpt, maar mist wel zeven voet.

Gy zult Cornutus straks op 't schoutoneel zien treden,
 En ook een juffer, die, verdwaalt van 't spoor der zeden,
 Alleen

Een troep reizende toneel-speel-ders

vertoont een klucht van Cornutus.

Alleen haar driften volgt op eene onkuifche baan.

De goeden fluit men uit: die trekken 't zich niet aan.

Zy zoeken d'ondeugdt maar te fchilderen naar 't leven,

Om door die verf de deugdt een fchoner glans te geeven.

Ik tradt nieuwsgierig in de speeltent op zyn woordt.

Een jon- 't Was geestig dat ik daar gezien heb en gehoordt.

*ge vrou
komt op
het to-
neel.*

Daar komt een jonge vrou te voorschyn , net befmeden

Van troni, maar galant, coquet, en wulps van zeden.

*Haar op-
fchik,*

Haar wangen glimmen van 't blanketsfel, hier en daar

Met gloejent vermiljoen besmeert, terwyl heur haar

Zich spiegelt in den glans van hondert diamanten.

Zy rekt haar oorlel door 't gewigt van haar pandanten.

De troni, dicht bezaait met moesjes , kleen en groot,

Gelykt een krentekook. de boezem legt gansch bloot,

*en dertie-
le ge-
baarden.*

En ryft elk ogenblik door 't rekken en forceeren.

Een gansche winkel fteekt haar naauylks in de kleeren.

Zy byt gedurig op haar lippen , en beziet

Haar borften , of 't gezwel zich wel vertoont of niet.

Haar hoofdt, zelf onvermoeit in buigen, draajen, keeren,

Kan al d'etages van haar hulfel fatigeeren.

Zy meet haar passen in 't marcheeren. ieder tret

Volgt ftip de regels van Koerant of Menuet.

d'Effence, muskesbal, en reukzalf, om te smeeren,
 Kan al de hoeken van de schouplaats parfumeeren.
 Zy kocht den winkel leeg van maistre Jean Lafleur,
 Grand perruquier rojal, en geurig parfumeur.

Haar oogen draajen als de weêrhaan op den toren.
 Zy noemt haar kamenier de mans die haar bekooren.
 En telt 'er twee dozyn of meer in een moment.

*Zy
 spreekt
 met haar
 kamenier.*

Maar Ritfert boven al staat in heur hart geprent.

Hy weet te leeven, en verrukt elk door zyn reden.

Die, zegtze, zal te nacht myn suffers plaats bekleeden.

Toen sprak een jonge boer my zachjes aan in 't spel :

Dat is een juffertje, Sinjeur! bezie dat vel,

Zoo blank als versche room. 'k zou Bregje Jans verlaaten,

*Een vans
 de aan-
 schou-
 wers
 verlieft
 op haar.*

Mogt ik in 't jongkspel slechts een uurtje met heur praaten.

Ik zou myn leste duit verteeren met die meidt.

Wat dunkt jou, heerschap? spreek: of 't qualyk is gezeit.

Ik heb een pillegift van Teuntje meu gekreegen,

Twee zilvre knoopen, die ruim zeven gulden weegen:

Noch heb ik in myn kist een fulpe kap gespaart,

Deur moertje zaliger wel veertig jaar bewaart,

En drie paar hemden, diese droeg, met weitsche boorden,

Een jak en kermisrok, bezet met groene koorden,

Een

Een kroplap, daar ze meê getrouwt is, van katoen;
'k Wil al dat mooije goetd vershoepen aan een zoen.

Gans bloet! hoe zou Jan Piet dat smoddermuiltje kussen!

Zoo kan de speelster hem behaagen. ondertussen

Speelt die madam haar rol zoo kunstig en zoo net;

Dat ik moet zeggen, 't was naturelyk coquet.

Heur kameniertje, dat voor koppellaarster speelde,

En reis op reis haar 't zoet van 't minnespel verbeelde,

Wist geestig naar den mondt te fleemen van mevrou.

En toonde zich volop gediensfig en getrou.

Terwyl de juffer met heur kamermeidt ageerde,

En eik by beurten van den snoepluft redeneerde,

Ontfont 'er een alarm. een jeugdig boerewyf

*Een boerin,
voor het
toneel
zitten.
de, valt
in slaan-
te.*

Wierdt slaau, en scheen den geest te geeven, klam en styf

In d'armen van haar man, Geurt Huige, neêrgezegen.

De wyven schooten toe, om buurvrou's quaal verlegen.

*Klagte
van
haar
man.*

Myn lieve Luitje, zei de boer, myn zoete kindt,

Hoe wil je sterven, daar de kermis eerst begint?

Die dootd komt niet te pas. och arm! dit schynen droomen.

Wacht liever tot de vreugdt heur afscheit heeft genomen.

Terwyl hy klaagde, quam moer Jaspers met azyn,

En Jutje Jooste bragt een mutsje brandewyn.

Zodra de vrou bequam door 't helpen van de wyven,
 Begonze datelyk te schelden en te kyven.

*Zy be-
 komt,
 en geeft
 de fchult
 van haar
 overval
 aan de
 toneel-
 fpeelfter.*

Zy fprak de fpeelfter aan, als razende en verwoedt.

Karonje, 't is jou fchuldt. die zalf, dat ftinkent goedt,

Die muskes, kan geen vrou, die zwanger is, verdraagen.

Ik zal jou aan den droft, dat zweer ik je, beklaagen.

Die muskes! Geurtje lief, ik ben 'er qualyk an.

Zo tradtze al knorrende uit de fpeeltent met haar man.

Toen quam Cornutus uit in allerhande kleeden.

Zyn gansche lichaam droeg van boven tot beneden

Het merk van elks beroep, hanteering, orde en ftaat:

't Zy boer of edelman, dokter en advokaat,

Wondtheler, prokureur, folliciteur, notaris,

Of koopman, rentenier, kanonik en vikaris.

Hy zag 'er deftig uit. ook was de fnaak gekleedt

Als burger, of foldaat, of fchilder, en poeët.

't Gekreukte voorhoofdt ftondt met horens zwaar beladen.

Zyt gy Akteon, die Diaan verraste in 't baden?

Vraagt hem de Juffer. maar hy antwoordt fpytig: neen.

Gy vraagt, en kent me wel. ik ben uw vriendt, * Elkeen.

F

*En jonge
 vrou:*

*enge-
 borent,
 verfchy-
 nende,
 raakt in
 gefprek
 met de*

* Hier moeten by Elkeen niet alle menfchen in 't gemeen verftaan worden, maar eenige uit allerlei ftaten beroep of hanteering.

En ga voor overman van 't gildt der horendragers.

Madam stoffeert ons huis met vrienden en met zwagers.

Ik barst van ongedult, wanneer my Groothans groet,

En knap twee vingers toont by 't lichten van zyn hoedt.

Myn wyf, als gy, gewydt aan Venus minnestander,

Verlicht myn arbeit door 't gebruiken van een ander.

*die met
hem
boert,*

Dat 's heufch, en kompezant, de rechte zwier van 't hof.

Een steiloor, een pedant of kerkuil mag haar lof

Betwiften, en haar doen, als ongerymt verwyzen,

De groote wereldt zal in tegendeel haar pryzen.

't Is slaafch zich al te naau te binden aan de trou.

De mannen gaan ons voor: wy volgen. zegt mevrou.

Hoe, vraagt Cornutus, durft gy, snode, uw handel roemen?

De vroomde wereldt zal dat eerloos leven doemen.

Gy, die den luifter van uw man stoot met den voet,

En vreemde kinders maakt bezitters van zyn goedt.

Voor my, 'k zal van myn wyf dien hoon niet meer verdraagen.

Maar aan een dokter van de rechten raadt gaan vraagen.

Leef zoo 't u lust, en geef uw doen een andren naam.

Noem vry onkuifch galant. 't zyn woorden, die 'k my schaam.

Loop, zegt de juffer, naar een raadtsman, om te klaagen.

Bezoek eens, of die quant uw horens af kan zaagen.

Maar

Maar neen, zy zyn te hardt van stof. verschoon uw hoofdt.
't Is geldt en tydt verquist, indien gy my gelooft.

Voor my, 'k heb op myn man, Cornutus, meer vermogen:
Hy ziet myn doen, maar houdt de vingers voor zyn oogen.

Vaarwel, myn vriendt, en trek veel voordeel uit den raadt *En al*
En konfultatie van myn heer den advokaat. *schim-*
pende

Maar volg myn les: bewaar uw beursje voor uw schulden, *van*
Of koop'er gout voor om uw horens te vergulden. *hem*
affcheit
neemt.

Bewaarze vlytig, want zy slaan u wonder fchoon.

Uw voorhoofdt, koekoek, fchynt gefchapen tot die kroon.

De horendrager, dus bespot en uitgestreeken,

Mengt meer dan drie doezyn van duvels onder 't fpreeken.

Hy vloekt zyn eerloos wyf, maar pryft zyn buurmans vrou, *Afbeelding van*

Die zedig en oprecht en zuiver en getrou *een eer-*

Haar echtgenoot bemint en eert en houdt in waarde, *bare*

En fteets voor 't echtebedt haar kuische lusjes fpaarde, *huis-*

En, in haar huisberoep en kerkpligt onvermoeit,

Het kindt een voorbeeldt ftrekt dat aan haar borften groeit.

Aldus bezwangert van zwaarmoedige gepeinzen,

Zoekt hy den advokaat, om klaar en zonder veinzen

De juffer uit den mondt te fpeelen, en rechtuit

t'Ontdekken aan myn heer waar uit zyn quelling fpruit.

*Cornu-
tus komt
by een
Advo-
kaat,*

De pleiter, uitgeruſt met bullen en plakkaaten,
En ordonantien en zegels, bovenmaaten
Verwondert om 't poſtuur en opſchik van den man,
Komt lachende uit, en vraagt, of hy hem dienen kan.
'k Zal, zegt Cornutus, u in 't kort myn bootſchap zeggen.
Myn wyf verhuurt de plaats, daar ik behoor te leggen,
Aan vreemde ſnoepers. denk, of dit te dulden ſtaat;
En daarom kom ik by uw wysheit, heer, om raadt.
Toen zei de praktizyn : ô roem der horendragers !
Myn klopper wordt vermoeit door zulk een ſlag van vragers.
Maar middel tegens 't quaadt, uw ſmertent huisverdriet,
Vinde ik in al de blaân van 't Corpus Juris niet.

*die, on-
beſmet
van
baat-
zucht
hem bat
pleiten
ont-
raadt,*

Ik ben een eerlyk man, en zoek u niet te raaden
Tot koſten. neem gedult. proceſſen kunnen ſchaaden.
De pleitworm knaagt de beurs gelyk de kanker 't vleefch,
En vroet in 't ingewant van weduw en van wees.
Dies zyt gy aan myn huis ter goeder uur gekomen.
Indien gy in myn plaats een ander hadt genomen;
Hy zou u villen. want die 't pleitersampt bekleên,
(De goeden buiten) zyn geldtwolven in 't gemeen.

*en rede-
nen by-
brengt.*

Ook zal 't u raadzaam zyn die ſtinkpot toe te dekken,
Om door die ſmet uw huis noch kinders te bevlekker.

Hy

Hy schendt zyn aanzigt die zyn neus affnydt, kompeer.

Een drek, te veel geroert, Cornutus, stinkt wat veer.

'k Verzoek exkuus, en kan niet langer hier tardeeren.

*en ver-
trekt.*

'k Moet over zaaken met partyen bezonjeeren,

Ten fine van akkoort. vaar wel. ik protesteer,

Dat ik kordaat, en nooit uit intrest adviseer.

Hier stondt kompeer bekaait, tot wanhoop schier gedreeven.

Hy keek, gelyk een boer, die 't kaartspel heeft vergeeven.

En ik zag by geval driepaar geliefjes staan

Ter zyde 't schoutoneel. men keek de vryster aan,

En schein niet eens belust den tonelift t'aanschouwen.

d'Een sprak van Kryntjes kap en jak met weitsche mouwen,

*Gesnap
van jon-
ge boe-
ren en
boerin-
nen om-
der het
speelen.*

En van heur kermisfchort of onderrok ; en vroeg,

Hoe veel heur sleutelreeks en gouwe haarnaaldt woeg.

Een ander hoorde ik van het jongkspel wat verhaalen.

Hy zei: hoe Machtelt in den dans begon te dwaalen:

Maar dat ze weêr te recht geweest wierdt van Floor:

Hoe Lysbet in een draai heur eene muij verloor:

Maar dat 'er niemant was by Zwaantje te gelyken,

Die tweepaar uren danste, en zonder te bezwyken:

Hoe al 't gezelschap schier van lachen nederviel,

Toen Leendert in een sprong de broek zakte op zyn hiel.

Een derde hadt het drok van minnekozeryen.

Hy sprak, hoe flau en koel de boereknappen vryen:

Hoe droge Joris by de meisjes speelt voor stom;

Maar dat hy geldig is, en daarom wellemekom:

Hoe kunstig blaauwe Koert kan met de troefkaart speelen,

En dat men nimmer hem hoort kyven of krakkeelen:

Hoe Seli doorgaans wint en veel door 't spel vergaart,

Maar dat zy altydt morst en moffelt met de kaart.

dat de Zwyg, riep 'er een, en vul jou bek met ouwe lappen:

*aan-
schou-
wers
ver-
gramt
maakt.* Men kan van 't spul niet zien noch hooren deur jou snappen.

Loop, wilje praaten, met de meiden op 't tooneel,

Of ergens in een hoek; of anders sluit jou keel.

*De dich-
ter gaat
zuit de
speel-
tent,* Toen quam de warmte my in 't naau begrip verveelen.

De tent was opgepropt met menschen, die, door 't speelen

Verlustigt, zich met my vergaaptten aan de klucht.

Ik hygde naar myn aâm, ging uit, en koos de lucht.

*en ziet
een to-
neel op
straat.* Daar zag ik een toneel beslôten met gordynen,

En vroeg een ouden man: vriendt, wat zal hier verschynen?

Zal Hans van Bacherach, met ongemeen geluit,

Van Keesje broer verzelt, hier zwetsen van zyn kruidt,

En olifles of zalf opveilen aan de kykers?

Neen heerschap, zei de boer, hier staan de rederykers.

(Ver-

(Verstaje wel?) zy zyn heel geestig vroedt en wys.

Die kamer trok altydt (verstaje wel?) den prys.

Blyf hier een weinig staan (verstaje?) en scherpjou zinnen.

Zy zullen datelyk (verstaje wel?) beginnen.

Ik was ook van die kunst en broederschap wel eer;

Maar kom nou op 't toneel (verstaje wel?) niet meer.

Toen dacht ik, 't is ook best: want wie zou 't spel niet laaken,

Dat al 't verstaje wel moet onverstaanbaar maaken?

Ik zei dien orateur, Verstajewel, vaar wel;

En vroeg een ander, die wat verder stondt, wat spel

Zal 't kunstgenootschap op dit schoutoneel vertoonen?

'k Heb achtung voor die kunst, en kan 't gebrek verschoonen.

Zal 't klucht of treurstof zyn? wel, vrientschap geef gehoor:

Je zult (let wel) hier zien van Titus en den Moor.

Een heerlyk stuk. kreeg ik tot antwoordt op myn vraagen

Verstaje 't werk (let wel) het zal jou niet mishaaen.

Geurt Puiſtebaart (let wel) gelykt een dronken zwyn,

Maar speelt heel mooi (let wel) veur jufrou Rozelyn.

En Lubbertbuur, (let wel) schoon deur de kinderpokken

Geschonden, toont heel schoon (let wel) in vrouwerokken.

Men zag, dat zweer ik, nooit (let wel) zyn wederga,

Als hy de rol opſnydt (let wel) van Thamera.

*Een boer
onder-
recht
hem dat
het voor
de Rede-
ryker is,
maar
verveelt
hem door
gedurig
verstaje
wel in
zyn re-
de te
voegen,*

*gelyk een
ander
door ge-
durig let-
wel te
gebrui-
ken.*

Wiens gramfchap, dacht ik, zou dit onderhoudt niet wetten?
 Uw letten, kinkel, mogt myn aandacht hier beletten:
 Dies drong ik door den hoop, en koos een andre plaats,
 Om zonder hindernis het fpeelen van de maats
 t'Aanfchouwen, het toneel, wierdt naar hun' kamerwetten,
 Ontflooten op 't geluit en fteeken der trompetten.

De Rederykers vertoonen het treur-fpel van Aran en Titus. Daar zat vorft Saturnyn, met een papiere kroon,
 En houten fepter, op een manken ftoel ten toon.
 Zyn overbestemoër, gelyk men my vertelde,
 Gebruikte dezen ftoel, als haar de buikloop quelde,
 En lofte, al fteenende, haar afgang door een gat,
 Tot haar kommoditeit, gefneden in de mat.
 Dit was de zetel van den Roomfchen Septerdrager.

Een van de aanbouwers, mede een Rederyker, befchryft de vertooners, Toen quam 'er Titus aan. dit is een boereplager,
 Sprak iemant uit den hoop, een diender van den droft.
 Hy heeft me menigmaal een romer wyn gekoft.
 Maar heerlyk weet die vent zyn veerzen op te fnyen.
 Let, als Andronikus vervalt in razernyen,
 Dan zal hy dondren met zyn ftem, dat elk verbaaft
 Zal denken dat hy 't meent, en dat hy waarlyk raaft.
 Zyn kunft is overal van dorp tot dorp gebleeken.
 Ik heb van hem geleert op maat in rym te fpreken.

Hy is ook prezes van de kamer, en met recht.
Maar Aran, dien gy ziet, is hier een villers knecht.
Zyn vader was gewoon de varkens om te dryven,
En liet hem na zyn doodt een moojen buil met schyven.
Maar 't geldt is al verteert in bier of brandewyn,
Of by de dochter van Jooft Windtbuil, lichte Tryn.
Hy heeft zyn troni dik met schoorsteenroet bestreeken.
Hy draagt een fluier, die verbeelt zyn veldtheers teken.
De keten, die hem als gevangen slaaf bewaart,
Gebruikt zyn besje voor de vleeschpot aan den haardt.
Zy was 'er gisteren noch zes geslagene uren
Meê bezig om ze glat en helder blank te schuuren.
Een juffer van het dorp schonk hem een schorteldoek
Van rode zy, maar lang verwurpen in een hoek;
Daar is zyn tulbant af gemaakt, aan alle kanten
Bezét, gelyk men ziet, met bellen en pandanten
En gouwe ringen, door de meisjes van de buurt
Hem tot dit spel geleent, of licht in steê gehuurt.
Hy draagt een langen rok, uit purper sits gesneden,
Dien plag de Droft by 't vier te hangen om zyn leden.
Maar hoor eens hoe hy kyft. hy ziet gelyk een stier,
En scheldt op Titus huis, en vloekt den tempelier.

*en bun
opschik.*

Ik heb die zelve rol gespeelt voor zeven jaaren,

En wierdt 'er voor bedankt van al de kermischaaren.

Hier zweeg hy: en de Moor, aan 't krygsaltaar belooft,

Verdreef den paap, en wurp-hem 't offerhoût naar 't hoofdt:

*Lucius
komt
uit.*

Daar zag ik Lucius voor Saturnyn verschynen;

Hy klaagde van een zwyn, zo groot als tweepaar zwynen,

Dat zich vertoonde in 't west dicht aan de Tiberboordt.

Straks klept de brandtklok van gansch Rome alarm enmoordt:

De keizer wapent zich met duizent edellieden,

Om op de zwynejagt zyn vyandt slag te bieden.

*Aran
smit
het ge-
vecht
van
twee
broe-
ders,*

Maar Qiro, sterk belust op minnesnoepery,

Vecht met zyn broeder om de meidt uit jaloezy.

Doch Aran stoorde 't woën van die verliefde gasten,

En gaf hun lessen die geen brave borsten pasten.

*en geeft
hun eer-
loze en
onbeta-
melyke
lessen.*

Die tuchtheer, steeds gewoon met ondeugd om te gaan,

Zat lang op d'eerste bank in 't helse school vooraan.

Die rekel was te bits: men hoort dien helhondt blaffen,

Van 't recht te schenden, en den kerkdienst af te schaffen,

Of boozwicht, schelm en beul te wyden in de kerk.

Hy merkt de bloetschande aan als een geheiligt werk.

Hy leert den zoon *den strop te draajen voor zyn vader.*

Schop, zegt hy, schop de deugd. bemin den landt verrader.

Die

Die zwarte bullebak, mismaakt van top tot teen,
 Onwaardig immermeer op 't hoog toneel te treên:
 Zyn vloek- en lastertaal, vol buitenspoorigheden,
 Wierdt eertyds noch geroemt zelf in de grootste steden.

Is Sofokles aldus den dichter voorgegaan?

Heeft dit Euripides of Seneka gedaan?

Wordt zoo de jeugdt gesticht door lessen der toneelen,

En 't graau genuilbant en getuchtigt onder 't speelen?

Men geef dien ongodist zyn welverdiende straf,

En stoot hem voor altydt van Neêrlandts Schouburg at

Men dient de stoffen wel te scheiden en te ziften.

Zoo wordt de kunst bevrydt voor bitse lasterschriften.

Men kieze een voorwerp op 't gebou der deugdt gegrondt,

En wring den prediker een' breidel in den mond.

Geef hem geen oorzaak om den Schouburg zwart te maalen.

Maar zangster 't gaat te hoog: uw toonen moeten daalen.

Ik merk dat gy u zelf en 't boerekermiskleedt

By 't blinkent klatergout van 't Schoutoneel vergeet.

Toen zag ik Rozelyn met Baziaan spansfeeren,

Met pluimen op de muts, maar 't waren haaneveeren.

De juffer hadt de pruik gepoejert en gekroeft,

Te troni geblanket, bestreeken en bemoeft:

*Aan-
mer-
kinge
over de
toneel-
stoffen.*

*Bazi-
aan,
Roz-
lyn,*

Maar 't was Geurt Puiſtebaart, dien my Letwel verbeeldde.

en Thame-
ra
ver-
ſchy-
nen.

De trotſe Thamera, daar Lubbert buur voor ſpeelde,

Quam met een zwynſpriet in de grove vuiſt gelaân,

En keef met Rozelyn en jonker Baziaan.

De woorden liepen hoog. men ſprak van *geile ſnollen*,

Van *borendragers*, van *bevruchten*, en van *pollen*,

Van 't *bedt t'ontwyen door een boertje van Toſkaan*.

Bazi-
aan ge-
doodt.

Maar dit krakkeelen quam de liefjes dier te ſtaan.

Rozelyn
ver-
kragt.

De jonge kyver moſt, om al zyn lebbig praaten,

Zyn leven voor altydt, en zy haar maagdom laaten.

Aran
werpt
'er twee
in den
put.

Toen quam de ſterke moor, geſloopen uit een hut,

En wurp twee flukſche maats behendig in een put. (ooren)

De dich-
ter. ver-
ſchrikt
van dit
moor-
den,

Straks klonk een moortgeſchreeu zoo gruuwzaam in myne

Dat ik, van ſchrik beklemt, en beevende onder 't hooren,

Dacht, is dit volk zo wreedt, en gaat dit woeden voort,

ver-
trekt en
ontmoet
een liet-
jes zan-
ger.

Zo worden zelfs op 't leſt de kykers ook vermoort.

Dies ging ik daar van daan naar 't jonkſpel. Onderwegen,

Quam my by 't wafelhuis een liedtjeszanger tegen.

Hy zag 'er pynlyk uit. de neus was vry gezakt,

En 't aanzigt hier en daar bepleiſtert en beplakt.

De druipende etterbuil, beſmeert aan alle zyen,

Rook geurig naar 't perſuum van Venus artſenyen.

Ik zei dien muzikant eerbiedig goeden dag,
En vroeg; wat hebt gy nieuws. van allerhande slag,
Kreeg ik tot antwoordt, en gestelt op nieuwe wyzen.
Wel koop 'er een, Sinjeur, gy zult den dichter pryzen.
Daar is een nieuwe vois, die op een juffer steekt,
Die, schoon van koopmans volk, niet dan van adel spreekt.
's Nachts droomtze datze klaar dien adel kan bewyzen,
En 's ochtens kaktze niet dan haazen en patryzen.
Hier is een ander van een jonker, die twee jaar
In Vrankryk was geweest, en wederkeerde: maar
Toen hadt hy 't Nederduitsch, zyn moedertaal, vergeeten.
Hy vroeg in't Fransch den naam der mondkost onder 't eeten,
En hoe men die in Duitsch zou noemen. maar die spys.
Was vaats, en rook niet naar de keuken van Parys.
Hy vroeg, of 't Duitsch niet was verboden in saletten:
Zoo niet, 't waar schande van zyn voeten daar te zetten.
't Was al: kan niet verstaan. j'enrage: quel malheur!
Zyn vader, (want die was eenvoudig,) streek hem deur,
En greep een stok om hem weêr Nederduitsch te leeren,
En ging hem in die taal gevoelig promoveeren.
Toen dacht ik: zulk een slag van gekken vindt men veel.
De moedertaal is plat, het Fransch galant en eêl.

Hier heb ik, voer hy voort, een Liedtje, 't is heelaardig;
 Van jonker Onvernoegt: de kerel is hovaardig,
 Maar gierig als de droes. de hondt zit op zyn tas.
 Hy heeft de handeling van bestevaders kas.
 Die kan hem jarelyks een moje fluiver geeven.
 Maar dat belet hem niet gelyk een vrek te leeven.
 Wanneer hy gafften noodt, ('t beurt zelden dat je 't weet)
 Dan draagt hy zorg voor elks gezondheid en dieet.
 Hy schaft maar montjes maat. men mogt zich aars verbrassen.
 Hier zwemt de visch niet door de maåg in ruime plassen.
 Zyn knecht schenkt weinig wyn in kleine glaasjes; want
 De berkemeier viel in 't spoelen uit zyn handt.
 Den maaltydt, dien hy gaf aan zes of zeven vrinden,
 En wat men at en dronk, zult gy in 't lietje vinden.
 De gafften stonden op misnoegt en onvoldaan,
 En mosten weêr naar huis met graage maagen gaan.
 Hier is Hans Poespas, met zyn toetfel en vojagie.
 Hy speelde waar hy quam den snorker sans courage.
 Hy was te Zwynsdorp van Hans Vlegel voortgebracht;
 Maar buiten 's landts baron, een heer van groot gesslacht.
 Dit 's van een Juffer die de bellen uit haar ooren
 Aan valsche speelders in de trekschuit heeft verloren;

Na dat de monni was gegochelt uit de tas,
 De trouwing van den duim. en hoe bedroeft zy was,
 En schromende om haar man te komen onder d'oogen,
 Staat levendt afgebeelt. de zaak is niet geloogen,
 Maar my van passagiers, die 't zagen, zelfs vertelt.
 Een koddig rymer heeft die klucht in rym gestelt.
 'k Heb ook historien van ouwe en nieuwe tyen,
 Vol avonturen en gevallen, vryeryen,
 En kampgevechten, 't zy te voet, of op de meer;
 Om schoone vrouwen, of om pryzen en om eer.
 Wel koopt'er niemant iets van al die mooje dingen?
 Onlast myn kermismars. of moet ik eerst eens zingen?
 Dat gaat 'er dan op los, en daar op smaakt een dronk.
 Wel vrienden luistert toe. hier zong hy dat het klonk.

Voort zag ik op de markt een vier afgrysyk rooken.
 Ik dacht, heeft Plutoos kok, met al zyn tafelspooken,
 En helfche kraauwers, dien de zorg is aanbetrout,
 Wanneer hun meester, met zyn Hofraadt, hoogtydt houdt,
 Dit keukenvier gesticht? gy hongerige gasten,
 Mestvarken, Keukenzwyn, en Brasser, schuw van vasten,
 Die Erizichtons disch zoudt ledigen, treedt aan;
 Hier wordt een os voor 't vier met al zyn leen gebrâan.

*daar
 wordt
 een groot
 vierge-
 stoekt,*

*waar
 voor esB?*

Tys

*gansche
oste
braa-
den
legt.*

Tys Smuller heef alreë den grootsten harst besproken.
 En Slokop, die een ham, gansch raau, en zonder kookken,
 Kan steeken in zyn kies, nooit zat, maar altydt graag,
 Verlangt om 't paterstuk te slingren in zyn maag.
 En Tewis Kluyfdenbout, te Lekkerkerk geboren,
 Die vratig spekstruif schanst, en zeven mudden koren
 In tweepaar maanden tydts kan jaagen door zyn keel,
 Dingt van den voorvoet voor zyn buik het grootste deel,
 Sta vast. hoe zal de kraan in Joris kelder loopen,
 Als hy de spys begiet met vaanen en met stooopen.
 Schik, zinnelyke Neel, eer 't varken, vol en zat,
 Jou kermisjak bevuilt door 't uitgebraakte nat.
 En jy, ô Klaartje, die zo puntig in de kleeren,
 En altydt even net gaat laugs de buurt spanfleeren,
 Die zelf jou kermishuif, en kante neerftik styft,
 Ruim plaats, verschoon jou goedt, eer moertje t'avondt kyft.
 Ook is 't gevarelyk, met volgelade boeren,
 Als d'uil of vledermuis de vaale wicken roeren,
 Te rinkelroojen. neen. gaa liever vroeg te kooi,
 Of 't neerftik raakt gekreukt, en 't veurschoot uit zyn plooi.

*Buiten-
sporig
gezwets
van*

Terwyl ik stondt en keek naar 't braaden en naar 't droopen.
 Hoorde ik een vreemt postuur wat luizezalf verkoopen,

En

En veilen uit zyn bus, gesteegeen op een ton.

Hy zwetste voor den hoop zoo veel hy zwetsen kon.

*eenen
quak-
zalver.*

Mesjeurs, ik sny niet op. 'k ben uit de rechte loten

Van dokter Eskulaap, die wondren deê, gesprooten.

En Podalier, beroemt voor zoo veel hondert jaar,

Was, als myn moeder zeit, myn overbestejaar.

'k Heb meest gepraktizeert in vorstelyke hoven.

Dat blykt uit brieven, die myn medicynen looven;

En testimoniën, gezegelt en gemerkt,

Getuigen wat myn kunst by 't volk heeft uitgewerkt.

'k Heb eertydts den Mogol van 't podagra geneezen,

En Sultan Amurat, (*boc juro*) die voordezen

Was van een dollen hondt gebeeten in de schein,

Dien snee ik 't been van 't lyf, en aanstonts liep hy heen.

Ik kon den grand Vizier, gekraakt door 't stranguleeren,

Door kracht van myn tinktuur *post obitum* kureeren.

Sic latet ars, mesjeurs, *in meo capite*

Daar is een fles, mesjeurs, met *sal volatile*:

Dat maakt zwaarmoedig bloet weêr vluchtig by 't gebruiken.

Een slaapent krygsman wordt gewekt alleen door 't ruiken.

Of neem twee druppels, en niet meer, van myn tinktuur;

Besmeer zyn harnas maar: de kerel raakt vol vuur.

Toen dacht ik: geefden Haan, die met zyn stompe spooren
 Ruim vier maal in de mat den kampstrydt heeft verlooren,
 En zoo veel veeren liet, een druppel vyf of zes;
 Bestryk zyn bleeken kam en gorgel met die fles:
 Licht zal hy in de mat weêr fier zyn oogen draajen,
 En lustig uit de borst op Fransche toonen kraajen.

De windverkoper wierdt in zyn gezwets gestoort,
 Door 't breeken van zyn ton. elk lachte; en ik ging voort

De dicht- Langs't marktveldt naar de plaats daar't jongkspel wierdt gehouwen

*ter komt
 in het
 jongk-
 spel,*

En tradt naar binnen, om al 't woelen eens t'aanschouwen.

Wat zag ik daar gezwier en hupplen op den vloer!

Ik vly my op de bank naaft een stoude moêr,

Want besje ruimtme plaats. zy scheen in slaap te vallen;

*daar by
 aan het
 praaten
 raakt*

En zag 'er dromig uit. ik raak met haar aan 't kallen,

*met een
 oudt
 besje.*

En vraag: wel, oude zorg, wat doet gy by de jeugd?

Zy antwoordt my: ô neen, ik kom niet om de vreugd:

Maar wacht myn man, die zit daar binnen wat beschonken;

En brogt hem geren t'huis. hy heeft te veel gedronken.

Wel zeide ik: moeder, dat gaat met de kermis deur.

En zy daar op: dat's waar, maar't beurt wel meer, sinjeur.

De man is oudt, en kan den drank niet meer verdraagen.

Het dient hem langer niet; en morgen zal hy klaagen.

Hy

Hy plagt wel eer een man te wezen in zyn tydt.
Hy heeftme zeven jaar, neen negen jaar, gevryt:
En 't is voorlede maandt al vyftig jaar geleden,
Dat wy te zamen hier in 't heilik zyn getreden.
Ik heb hem noch zoo lief, als toen ik hem eerst kreeg.
Toen vroeg ik: kan hy noch? ja, zeize, wel ter deeg.
Al is hy oudt, hy moet zyn lusten fomtydts koelen:
Maar my verveelt het al. ik hou niet meer van 't woelen.
Ik zei noch dezen nacht: slaap, Melis, slaap, myn vaâr.
Staa morgen vroegjes op, en maak de schoenen klaar
Van Geertruid in de bel, of anders zalze pruilien.
Zie' 't is een reeprateur van schoenen en van muilen.
Hy lapt noch zonder bril, en ziet gelyk een kat.
Zyn werk is hecht en sterk, en altydt even glat.
Wy hebben 't ook heel drok, en krygen al de klanten
Van Stoffel in de leers, en andre lanterfantien,
Al luie lappers; maar hun beurs weegt ook geen pondt.
Ik heb geen klaagen, als myn man maar blyft gezondt.
Tot noch toe gaat het wel: hy kan heel hartig schranssen.
Maar, heerschap, zieje wel wat meisjes dat daar danssen
In 't zesje by de deur? kyk eens ter degen toe.
Je ziet een jonge meidt, zy springt en wordt niet moe.

Die is de dochter van den drost in boerekleeren.

Je plagt wel met heur vaâr te drinken en te smeeren.

Toen zeide ik, bestemoêr vaarwel, en 'k ging daar heen.

De vryster kon me wel, zo ras ik daar verscheen,

Maar veinsde en danste voort op 't klinken van de snaaren.

*Be-
schry-
vinge
van
het
dansen,*

Een jonge boer, noch glat van kin, en zonder haaren,

Bekleedt haar flinke zy, en leidt haar met de handt.

De hoedt ruff op een oor. 't bequylde pypje brandt

Al smookende in zyn mondt. zy hupplen op en neder,

En draajen als een tol, en glippen heen en weder.

Kees Rootneus strykt de veel, en vult terwyl zyn darm

Met bier. de danffer vat de vryster in zyn arm:

Zy vangt den adem van boer Tewis aan de tippen,

Na 't sluiten van den dans, van zyn befmoekte lippen:

Den adem, die noch stinkt naar 't ingezwolgen nat.

Uit boerekleeren, toen hy op de bierbank zat.

Beschonken Tewis blooft, en voelt zyn boezem blaaken.

De kinkel schurkt en grynst, na 't drukken van haar kaaken,

Gelyk een fater, die, op snoepery beluft,

De Veldtgodin verrast, en met haar weêrwil kust.

Het kriede in 't dansvertrek van vrouwen en van mannen,

Myn ooren wierden doof door 't klappen op de kannen.

Daar

Daar zaten in een hoek twee liefjes zy aan zy,
 En koosden mondt aan mondt, verwart in vryery.
 Gins klonk een dorpmuziek van meer dan dartig keelen;
 Een wiltzang zonder zin, verminkt in alle deelen.
 Maar loome Lammert zat op radde Wyburgs schoot,
 En zong van Velzens wraak, en landtheer Floris doodt.

*minne-
koozen,*

*en zing-
gen.*

Hier zag ik op een bank een kermisboertje pruilen:
 Hy zag 'er droevig uit, en schein byna te huilen.
 Hy hadt zyn moje geldt verdobbelt op de baan,
 Gelyk my wierdt bericht, daar negen kegels staan.
 Hy spaarde lang den aap, en deê de kist niet open;
 Maar wou 'er voor een koei en jonge veerfen koopen,
 Indien hy troude met de dochter die hy vrydt.
 Nu is hy 't huwlyksgoedt, en licht de vryster quyt.
 Want geldt is overal de bootfchap. ronde fchyven
 Doen nu de vryers in hun oogmerk licht beklyven:
 Maar die geen munten telt, al is hy wys, en mooi,
 Ja deugdzaam, raakt niet licht met bruidtje lief te kooi.
 Doch komt een ryke gek, in kakelbonte kleeren,
 Met stamelent gevry, zyn troudienft prezenteeren,
 Straks is hy aangenaam. de jongman heeft verftandt:
 Hy is welspreekende, en de wyfte man van 't landt.

*Droef-
heit van
een boer
over het
verlie-
zen van
zyn
geldt op
de keil-
baan.*

*Aan-
mer-
kinge
over
het
vermo-*

De Geldtgodt, wiens altaar de vrekken daaglyks eeren,

Week nooit Ovidius in metamorfozeeren :

Hy kan zyn troetelpop, 't zy hoog of laag van staat,

*Indien van
den
Geldt-
godt.*

Indien 't zyn oogmerk dient, herscheppen van gelaat.

Hy weet wanschapenheit veel luister by te zetten,

En kan de bruinste verf vernissen en blanketten.

Een andren Ezons baardt hoeft geen Medeaas kruidt :

Bestryk de kin met gout, de gryze vlok valt uit,

Of krygt een bruinen glans. de wangen, boven maaten

Gerimpelt, worden glat, geschaaft met zilvre platen :

En vaâr of bestemoër, ver buiten 't huwlykspark,

Gaat met een jonge bloem weër jeugdig naar de kerk.

De Geldtgodt kan de bol gezwint met brein stoffeeren,

En zonder keers of bril den nachtuil promoveeren :

Ook schudt hy, meest geblindt, zyn buil in 't hondert uit,

En jonker Ezeloor gaat stappen met den buit.

Terwyl ik by my zelf hier over redeneerde,

*Een jon-
ge licht-
mis ver-
teert het
geldt,*

Zag ik een jongen knaap, die vry wat geldt verteerde.

Hy zette glas op glas behendig aan zyn mondt,

En schonk aan 't volk den wyn, of 't water was, in 't ront.

Elk voegde zich daar by, om ook met hem te veegen.

Ik dacht die Nypewyn schynt met zyn geldt verlegen.

Zoo drank te fchenken, is byzonder liberaal.

Ik vroeg eens wie hy was. die vent was onlangs kaal,

Zei my een ftadig man, maar besje quam te fterven,

En ruimde een mojen boël, dien hy alleen moft erven.

Het was een gierig wyf, dat altydt heeft geraapt,

En fchier geen duit verteert, maar veel by een gefchraapt,

Als huizen in de buurt, en geldt en landeryen:

Maar als zy in 't fchakraai een ftukje broodt zou fnyen,

Ging 't mes wel door de korft, maar ook met een door 't hart.

Ontfangen was haar vreugdt, maar geeven kruis en fmart.

Zy woonde zonder meidt alleen wel dartig jaaren,

En quam nooit in de kerk om 't fondagspak te fpaaren,

En d'aalmis die men daar moet fteken in den zak.

Zy klaagde zonder endt, of 't haar aan geldt ontbrak.

En als zy aan den fchout haar laften zou betaalen,

Hy moftze met geweld, en fteets met kyven haalen.¹

Nooit was 'er geldt by kas. zy loog niet, want zy hadt

De fpaarpot buiten 't huis begraaven in een gat.

Zy hadt eens vyftig pondt op interefft gegeeven,

En tegens tien parcent, aan iemant van haar neeven,

Een kalis in zyn huid: want eer het jaar verfcheen,

Was die koezyn bankrot, en 't huisje ftondt alleen.

*dat zyn
Peetje,
een on-
gemeen
gierig
wyf,
met raap-
pen en
fchraap-
pen by
een ge-
kreegen
badt.*

Zy kreeg op dat gerucht de koorts door al haar leden,
En een beroertenis van boven tot beneden.

De buuren quamen in , en holpen haar te bedt.

Zy hadt de dootverf, als men zag , alreê gezet.

d'Een sprak van dranken, en een ander van klifteenen

Of aderlaaten, om by tydts het quaadt te keeren.

Maar bestemoêr zei, neen , de kosten zyn te groot.

Zy lag een dag vyf zes , maar riep tot aan haar doot:

Myn geldt! myn moje geldt! och arm! ik ben bedurven!

Myn geldt! was 't leste woordt: en zoo is't wyf gesturven.

Maar, vriendt, heur erfgenaam, die 't al ten beste geeft ,

Leeft anders met de poen , dan besje heeft geleeft:

Hy zal ook van de rest in 't korte meester weezen.

Dan mag hy by de buurt weêr 't evangeli leezen ,

Of door de week het nieuws uit brieven of koerant.

Want van het leezen heeft die lichtmis schoon verstandt.

d'Uitzuipers van zyn beurs zyn zyn getroufte vriden;

Die weeten daaglyks op de kermis hem te vinden.

En honig om zyn mondt te smeeren , en door kunst

Van flikkeflojery te raaken in zyn gunst.

Doch al die vrientfchap zal niet lang stantvastig blyven ,

Als 't geldt verteert is, maar verdwynen met zyn schyven.

Ons leert d'Ervarentheit, dat al't genoten goedt
 Haast wordt vergeeten, als men raakt in tegenspoedt.
 'k Weet aan myn vader dat die zaak maar al te waar is.
 Hy was hier prokureur voordezen en notaris,
 En ryk met middelen gezegent naar zyn staat.
 Hy hadt een vroom gemoedt, afkeerig van het quaadt.
 Ik was zyn eenig kindt. hy liet my alles leeren,
 Om met een goedt fatzoen by menschen te verkeeren.
 Hy droeg zich eereylyk in 't oefnen der praktyk:
 In veele zaaken zyn konfraters niet gelyk.
 Hy was heel minzaam in den vrager t'onderrechten,
 En altydt vaardig om geschillen te beslechten;
 En zocht den kortsten weg, waar 't mooglyk, in te slaan,
 Om alle kosten, die de pleitzucht baart, t'ontgaan.
 't Was weinig dat hy voor zyn arbeit deklareerde,
 Ja veelydts dat hy van 't salaris niets begeerde.
 Hadt iemant geldt van doen, hy gaf't hem, zonder pandt,
 Of borg, en was alleen te vreden met zyn handt.
 Zoo wierdt hy aangezien by armen en by ryken:
 En niemant was 'er by myn vader te gelyken.
 Elk zocht zyn byzyn en gezelschap dag op dag,
 Zoo lang men door fortuin den man begunstigt zag:

*Een op-
recht en
dengdt-
zaam
man,*

*in voor-
spoedt
van ie-
der be-
mindt,*

Maar geldt te schieten aan de menschen op betrouwen,

En zonder zekerheit, heeft zyn bederf gebrouwen.

d'Een krediteur ging voor, en d'ander na bankrot:

En d'armoe wierdt, helaas! zyn leste levenslot.

maar in Toen hem 't geluk verliet, verlieten hem zyn vrienden.

tegen- Hy kon 'er naauwlyks een tot zyn vertroosting vinden.

spoedt Zoo baart het ongeluk verachting in 't gemoedt.

van elk In 't kort: myn Vader storf ontbloot van vriendt en goedt.

Nu laat men my het ampt van onderschout bekleeden;

En daarom ben ik hier, om d'ongeregelteden

Te stooren in dit spel. maar hoe ... Terwyl hy praat

Alarm Onstaat 'er een gerucht en moordtkreet op de straat.

in het De kermisvedel zwygt. de danffer vliegt naar buiten. (ten.

jongk- De meidt grypt naar heur knecht, maar kan zyn loop niet stui-

spel, De stoel vliegt door 't vertrek. de wynkruik spoelt den grond.

De tafels vallen neêr, daar eer de bierkan stondt.

Men plast in 't nat, en trapt op halfgebroke glazen.

De meisjes staan verftomt, of gillen onder 't raazen.

ont- Daar vechten voor de deur, als dol en onvervaart,

staan uit De zoon van Jochem Schram, en Mewis Geitebaardt.

het ge- Men zietze als tygers of getergde leeuwen stryden.

vecht De messen blinken in de vuisten onder 't snyden.

van

twee

boeren;

Zy blyven op hun plaats, en veegen voet aan voet,
 En worden op den duur meer hevig en verwoedt.
 d'Een roept: staa vast. hou daar; en boet zyn lust met vloeken.
 En d'ander zoekt door kunst zyn vyandt te verkloeken.
 Maar Mewis Geitebaart wierdt in zyn rechte wang
 Geraakt, en kreeg een snee ruim zeven duimen lang.
 Toen dacht ik, 't gaat te hoog; dit spel mogt ons bedriegen. *daar het*
 't Wordt laat. de vledermuis begint alreê te vliegen. *kermis*
 't Is hier niet veilig; en de dronkert past op wet *gedicht*
 Noch reden. laat ons gaan. de nachtuil roept: naar bedt. *mede*
ein-
digt.

E I N D E.

Zinhinderende Drukfeil aldus te verbeeteren.

Op de 60. bladzyde, den 16. regel, *boerekleeren*,
 voor *boerekroezen*.

Zyn 'er noch eenige misstellingen van minder belang,
 vooral in de zinscheidingen, het oog ontglipt, dezelve
 kunnen lichtelyk door den kundigen lezer verbeert worden.

